

Progresjonsplan for fagområdene

Satsningsområde: Natur og miljø

Tema: resirkulering/gjenbruk

MÅL:

- FUS barn har ett positiv selvbilde
- FUS barn er trygge og forskende, trives i lek og har vennekompetanse
- FUS barn gleder seg til "resten av livet", de vet at de har muligheter til å påvirke og at innspillene deres teller
- FUS barn har det gøy i barnehagen

Fagområde	1-2 år	3-4 år	Skolegruppen
Kommunikasjon, språk og tekst	• Kunne ulike begreper og hverdagsord. • Kunne noen sanger, rim og regler. • Bruke peking kommunikativt. • Begynnende forståelse rundt tall og bokstaver. • Sette ord på handlinger sammen med barna. • Bruke bøker og konkrete. • Tolke og forstå barnas kroppsspråk.	• Barna synger sanger med flere vers, blir kjent med rytmen i språket. • Lese lengre bøker. Introdusere spill. • Barna får hjelp til å sette ord på følelser og handlinger. • Barna kjenner igjen sin bokstav og kan lyden av den	• Spille spill, lese bøker sammen med barna, barna lager egne fortellinger. • Leser bøker uten bilder. • Barna setter ord på følelser og hendelser, trener på å hevde sine meninger, lytte til andres og vente på tur. • oppmuntring til utforsking av skriving og lesing. Kjenne igjen sitt skriftlige eget navn

Kropp, bevegelse, mat og helse	• Oppleve trivsel, glede og mestring ved allsidig bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt. • Utvikle gode vaner for god hygiene og variert kosthold. • Positiv mat opplevelser. • Oppmuntre barna til å kunne klare ting selv under fks. påkledning og matbordet. • Motivere barna til å gjøre ting selv. • Øve på å gå på ujevnt underlag. • Kunne gå på tur selv. Kunne kroppsdelene med hjelp av sang og konkrete.	• Gå på ukentlige turer i variert terreng, og lengde ut i fra barns nivå. • Bruke nærmiljøet aktivt. Skape uteglede i all slags vær • Skape gode hygiene rutiner, mer selvstendighet på toalettbesøk. • La barna bidra i matlaging. • Barna skal få oppleve ett godt pedagogisk måltid med en god atmosfære og inkluderende felleskap. • Påkledning: bør til en viss grad mestre påkledning med veiledning fra de voksne.	• Gå lengre turer, og bruke nærmiljøet aktivt. • Turer og lek i variert terreng med fokus på glede og mestring av fysiske utfordringer. • Være helt selvstendige ved toalettbesøk. • Bli selvstendige ved håndhygiene. • Fremme gode hygienerutiner. • La barna delta i matlaging. • Barna skal få oppleve ett godt pedagogisk måltid med en god atmosfære og inkluderende felleskap. • Gi kunnskap om hvor maten kommer fra, utvide forståelsen for sammenhengen mellom kosthold og helse. • Påkledning: kunne kle på seg selv, og ha en viss viten om hva man bør ha på seg utifra været.
Kunst, kultur og kreativitet	• Utforske forskjellige formingsmaterieell, høre på musikk, sangleker og prøve ut instrumenter. • Introdusere barna for fortellinger og eventyr. • Barna skal få kjennskap og oppleve glede over egen kulturell tilhørighet.	• Forståelse for flere varierte typer formingsmaterieell. • Mer finmotoriske aktiviteter i forming. • Legge til rette for rollelek, drama og utkledning. • Sangleker, bevegelsessanger, sanger med mer tekst.	• Bruke forskjellig formingsteknikker. Og variert materiale. • Stimulere til kreativitet, fantasi og skaperglede. • Sanger med flere vers, lytte til musikk, lage sanger.

	• Utforske sin egen kreativitet. Introdusere begreper innenfor farger, tekstur og materiale.	• Innføre instrumentbruk i samspill med rytme og tempo. • Bli presentert for fortellinger med mer tekst.	• Kunne bruke instrumenter til å lage rytmer i sanger. • Mer avansert tegning av både mønster, og det man ser. Flere detaljer i tegninger, maling og forming.
Natur, miljø og teknologi	• Gå på turer i nærmiljøet og bli kjent med nærområdet. • Snakke om og ha samtaler rundt, yrker og samfunnet. • Tilegne seg kunnskap om samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer. • Markere samenes nasjonaldag. • Lære seg navn på barn og voksne.	• Gå på turer og samle naturmateriale som kan studeres nærmere, og følge med på endringer som skjer i naturen. • Barna har kunnskap om kildesortering. • Fokus på gjenbruk og hvordan vi kan ta vare på naturen og miljøet. • Barna får kjennskap til hvor maten vi spiser kommer fra. • Barna får kjennskap til de 4 årstidene. • Barna får kjennskap til dyr, insekter og blomster/vekster som er naturlig i nærområdet	• Gå på turer i skog og mark, følge med på endringer i naturen og erfare hvordan vær og vind påvirker både mennesker og dyr. • Fokuser på gjenbruk. Introdusere barna for miljøvern. • Barna utvikler kunnskap om hvordan mennesket og naturen er avhengig av hverandre • Barna presenteres for faktainformasjon i større grad enn tidligere.
Etikk, religion og filosofi	• Bli nysgjerrig på tall og form, få mulighet til å utforske og leke med mønster, antall. • Få kjennskap til ulike former, mengder, plassering og størrelses forskjell.	• Vi skal bidra til at barna lærer å mestre sosialt samspill med andre barn og voksne • Voksne skal være gode rollemodeller for barna gjennom å være bevisst på ordbruk og	• Vi skal bidra til at barna utvikler toleranse, respekt og interesse for hverandre med å være aktive voksne som samtaler med barna. • Ha fokus på hvordan man kan være en god venn for hverandre

		kroppsspråk i forhold til hverandre • Barna lærer om empati og medmenneskelighet. • Bli bevisst på at egne handlinger påvirker andre. • Barna skal bli kjent med ulike kulturer, høytider og tradisjoner.	• Samtale og filosofere over grunnleggende spørsmål. • Vise toleranse og respekt for hverandre i det vi sier og gjør • Fokus på problemløsning og selvstendig tenking. • Barna skal bli kjent med ulike kulturer, høytider og tradisjoner.
Nærmiljø og samfunn	• Gå på turer i nærmiljøet og bli kjent med nærområdet. • Snakke om og ha samtaler rundt, yrker og samfunnet. • Tilegne seg kunnskap om samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer. • Markere samenes nasjonaldag. • Lære seg navn på barn og voksne.	• Gjøre oss kjent i nærmiljøet rundt i barnehagen • Barna skal erfare at vi er likeverdige, uavhengig av kjønn, og deltar i fellesskapet • Utvikle forståelse for tradisjoner, normer og skikker. • Markere samenes nasjonaldag	• Gi barna kunnskap om nærmiljøet og de mulighetene som finnes. • Bruke tog for å se mer av nærmiljøet. • Utvikle for tradisjoner, normer og skikker. • Alle barn skal bli sett og hørt, men også erfare at de ikke alltid kan få gjennomslag for det de vil og det de mener. • Få begynnende kunnskaper om menneskerettigheter og barnekonvensjonen • Besøke Tomter skole. • Markere samenes nasjonaldag og ha en forståelse over denne markeringen.
Antall, rom og form	• Bli nysgjerrig på tall og form, få mulighet til å utforske og leke med mønster, antall. Få kjennskap til ulike former,	• Konstruksjonslek, spille spill, pusle, perle og tegne. • Kjenne til tallene opp til 10 • Utforske former og mønstre	• Utforske og leke med tall, farger og mønstre. • Utvikle barnas matematiske kompetanse gjennom både lek,

	mengder, plassering og størrelses forskjell.	• Kjenne til ukedager, måneder og de forskjellige årstidene • Kjenne til tall.	styrte aktiviteter og spontane hverdagsaktiviteter. • Kunne navnet på ukedagene og etter hvert rekefølgen av dem. • Utvikle forståelse for sammenhengen mellom tall og mengde • Bli kjent med tallene opp 20. • Kjenne til tidsbegreper, i går, i morgen osv.
--	---	---	---

Aktiviteter knyttet til hovedsatsning natur og miljø.

HOVEDFOKUS; gjenbruk og resirkulering

1-3 år	3.6 år
Få en begynnende forståelse for resirkulering og gjenbruk. • Ha konkreter\bilder, av kretsløpet for resirkulering. • Lese bøker om temaet som fks. papirfly bjørnen. Peppa gris på gjenbruksstasjonen, se på videoer. For å bevisstgjøre barna og gi dem kunnskap rundt bærekraftig utvikling. Få en begynnende forståelse rundt mat, hvorfor vi spiser mat, sunn kost, hva skjer med maten. • Skape matglede. • Bruke rester av maten, til å lage nye retter. • Snakke om hvor maten kommer fra, hvordan den vokser. • Kompost. • Grønnsakhage, få foreldrene til å bli engasjerte. • Rense fisk og spise det i etterkant. • Bruke gjenbruksmaterialer i kreative aktiviteter vi har i barnehagen og i naturen. Bruke emballasje i lek. • Leke med gjenbruksmaterialer rundt antall, form og farge. • Ha byttering\loppemarked, bytte hylle • Ha resirkulering stasjon med barna.	• Trenger sorteringskasser: plast, glass og metall for å faktisk kunne sortere. Da lærer begreper og forskjeller. • Bedre merking av matavfall og restavfall inne på avdelingene. • Vise at man kan lage paprika eller annen frukt/grønnsaker av «gamle», ved å ta ut frø og legge de i vått papir. gjenbruk • Miljøagenter- barn som kan hjelpe med å skru av lys, sortere søppel osv. • Hylle i gangen med bytting av klær. • Området bak hvitveis, gjenbruk område? Pinner, stokker etc. for å vise litt hva vi gjør med grønt flagg. Utforming og glede med ting de finner og vil leke med. • La barna «plante» søppel, se hva som skjer. ETIKK RELGION OG FILOSOFI. • Dyrke mat i sesong. Smake på diverse supper man kan lage. Brenneslesuppe, plukke bær i skog og natur, sopp som er spiselig. • Plukke søppel i naturen, prate om hvorfor og hva som skjer med naturen når søppelet ligger der. Rusken aksjon før 17. mai . annet kallenavn?

- Samle naturmateriale som barna kan leke med inne.
- Plante i gummistøvler
- Male og lage kreative aktiviteter med naturmaterialer.
- Bruke kastbare materialer som papp til å lage hinderløpe, aktiviteter ute og inne.
- Samle søppel.

- Grønn superdag hvert år.
- Gjenbruk av mat. Svarte bananer kan brukes opp, bruke gamle brødsiver i forskjellige deiger etc. PLANETPATRULIEN. Mye tips
- Lage ting av forskjellig avfall. Plast, papp etc.
- Lære oss å ta vare på insekter og dyr i naturen. Lage insekts hotell? Mulig få gjenbruksmaterialer fra nabolaget.